

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

Antipharmacum.

CHRISTVS dixit: *Baptizantes eos in nomine Patris, &c. & nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu. Aqua multa & copiosa non meminit & lauacrum non modo tunc est, cum quis copiosæ aquæ immergitur, sed & cum aqua aspergitur vel perfunditur: nam & capitulum & manuum ablutio verè est λῦτρον seu lauacrum, nec tamen simpliciter necessarium est, vt quis aut caput aut manus aquæ immergat; satis est, si aqua affundatur, seu infundatur capiti aut manibus: sed Pomeranus per lauacrum nihil nisi balneum & mersionem animo suo informare potest; Et tamen apud Germanos etiam illud dicitur ein Bad, Balneum, vbi nulla est immersio corporis in aquam; sed tantum perfusio & affusio: vt fieri solet in Germanorum vaporariis, in den Badstuben; neque enim omnes qui in huiusmodi hypocausta balneatoria ingrediuntur, labra intrant, vt corpora aquis immergant: Et tamen communi loquentium consuetudine balneasse dicuntur. Concedit Pomeranus in necessitate valere hunc baptismum. At si in necessitate validus est, cur non & extra? Nam baptismus qui alicubi valet; vbique valet: valet, inquam, non enim dico, licet; quanquam Pomeranus de valere loquitur; non de eo solùm, quod licet; Et sine dubio non solum validus, sed & licitus est, cum infantis caput, quod est principale membrum, tanta aqua perfunditur & aspergitur, vt illa perfusio verè nominari possit ablutio. Vide Franciscum Suarez Disp. 20. de Baptismo Sect. 2.*

Sed Pomerani amatores proculdubio libentius audient

dient Hunnium, Pomerani Witebergæ in Cathedra Parochia & Scholaſtica ſucceſſorem. Ita ergo ille Tract. de baptiſmo cap. 10. *ut homo mergatur in aquam vel totus, vel aliqua ſui parte, vel aſpergatur aqua aliquot guttis, ſive in fronte, ſive in pectore, vel capiti deſuper infundatur aqua, &c. hæc inquam, adiaphora ſunt, libertati- que Chriſtiana ſubiecta; & non refert coram Deo ſive mergatur homo, ſive aſpergatur, &c.*

Iam ergo Pomeranus meliora à ſuo ſucceſſore edo- ctus, ponere poterit horrorem illum, quo Anno Redemptoris M. D. XXIX. Hamburgi, & poſtea anno 1537. Coppenhagij in Dania concuſſus fuit, cum videret infantes faſciis inuolutos baptizari, aqua nudo capiti infantium infuſa. Nam verum baptiſmum, iudice Hunnio & veritate teſte, ſuſceperunt: quod tamen ſecus Pomerano viſum: & quod deterius, de eiusmodi baptiſmo, quem pro nullo ducebat, ne admonendos quidem cenſuit Hamburgenſes; ne turbarentur, audientes, liberos ſuos antehac non fuiſſe vero & valido baptiſmate tinctos. Vbi obſerua, qualis Paſtor fuerit Pomeranus, qui maluit, ſuo ſaltem iudicio, perire paruulos, quàm populum de ea baptiſmi ratione in eunda commonefacere, quam ſolam ipſe validam & legitimam reputabat.

Quæritur XXII. Vbi infantes debeant baptizari. Reſpondet Caluinus Epift. 185. *Obſeruandum eſt, cum iſtud Sacramentum complectatur ſacram & ſolemnem introductionem in Eccleſiam Dei, ſitque teſtimonium cœleſtis noſtri municipatus, in quem adſcribuntur illi, quos Dominus adoptat ſibi, fas non eſſe adminiſtrare Baptiſmum, niſi in cœtu fidelium. Non quidem, ut templum requiratur, ſed ut ubi-uis numerus aliquis fidelium conueniat, qui Eccleſia corpus ef-*
E
ficiæ

ficiat, & qui baptizat pro Pastore agnoscatur, si enim infans clam baptizetur, & nullis adhibitis testibus, illud neque responderet ordini à Domino posito, neque Apostolorum exemplo. Oportet igitur infantem baptizari in cœtu aliquo, qui quidem cœtus profiteatur sibi nihil esse commercii cum Papisticis pollutionibus.

Idem Calvinus Epist. 302. *Infantes non baptizamus, nisi pro publica concione: quia, absurdum videtur, ut solennis illa receptio paucos tantum habeat testes, Patres, nisi quid negotij impediatur, iubentur adesse, ut stipulationi respondeant unà cum fideiussoribus. Nemo tamen ad fideiubendum admittitur, nisi qui eiusdem nobiscum est professionis. Nullus ergo Lutheranus in Baptismo Calvinistarum fideiussor seu patrinus esse possit.*

Quæritur XXIII. Quando infans sit baptizandus, Respondetur, id ex proximè recitatis Caluini verbis liquere: Baptizatur enim post publicam concionem. Sed clarius hoc docet Beza in Apologia contra Heshium. Respondeo, inquit Beza, *Ecclesiarum nostrarum hanc esse consuetudinem, ut semper à concione, (concio vero singulis diebus habetur, & diebus Dominicis quater in urbe in singulis templis repetitur) infantes baptizandi ad pulpitum afferantur, & in totius Ecclesie cœtu baptizentur. Quod si quis facere negligat; nec Ecclesia, nec Magistratus officio suo deest.*

Antipharmacum.

AT quid si infans tam sit debilis, ut concionem vel finem concionis attingere nequeat? Quid si etiam in ipsis priuatis ædibus nequeat interea fidelium, hoc est, Calvinistarum, cœtus cogi, in cuius præsentia Minister Calvinianus infantem baptizet? Neque enim illud priuilegium